

verit, aliaque forsitan fecerint, prout in ipsis Pii literis desuper in forma motus proprii signatis plenius continetur. Cum tamen a nonnullis in dubium revocetur, an in literis Pii praedecessoris hujusmodi comprehendantur etiam illi, qui ex alia criminali causa, pro qua poena corporis afflictiva imponenda foret, in eorum contumaciam condemnati fuerint, ita ut ad purgandum contumaciam, & condemnationem hujusmodi tenorem sub poenis in eisdem literis contentis per officiales civitatis, terræ, castræ, vel loci, in qua, vel quo deprehensi forent, debitis poenis plecti, seu inde educi, & ad forum seu officiales, ad quos criminum, seu excessuum eorundem punitione de jure, vel confuetudine pertineret, remitti deberent, extendi, & ampliari debere, & in eis locum habere decrevit. Et nihilominus præmissa omnia, & singula, prout per Pium II. Paulum, Sextum, Julium, Leonem, & Clementem praedecessores præfatos statuta, ordinata, extensa, ampliata, revocata, castrata, annullata, inhibita, decreta, & declarata fuerant, etiam ad hoc, ut Duces, Barones, Marchiones, Comites, Domini temporales, Vicarii, Feudatarii, Capitanei, Magnates, Principes, communites, cives, officiales, & personæ, ac alii, quos prædictæ, & præsentes litteræ concernunt, ac ipsorum singuli literas, & in eis contenta hujusmodi non observantes, & illis direcctæ, vel indirecctæ quomodolibet contravenientes, ac eis adhærentes, eorumque factores, & complices, singulas censuras, & poenas prædictas eo ipso absque aliqua declaratione incurriente, & incurrendo conferuentur. Ipsi Duces, Barones, Marchiones, Comites, domini temporales, Vicarii, & Feudatarii, civitatum, terrarum, castrorum, & locorum etiam regni, & partium prædictarum, sibi, & eidem Ecclesiæ immediate subiectorum aliquos suos, & dictæ Ecclesiæ hostes & inimicos, aut subditos, exiles, bannitos, & facinorosos, cuiuscunque status, vel conditionis essent, publice, vel occulte, ullo unquam tempore recipere, vel acceptare, nullatenus præsumerent. Et si aliquos ad eorum dominia & territoria configere contingeret, illos ex eorum dominis, vel territoriis hujusmodi expellere, seu ad simplicem iussionem vel requisitionem suam, & successorum suorum, quo vellet, & successores ipsi vellent, tute conduci facere, ac quod præmissa ab eis subditis inviolabiliter observentur: omni excusatione cessante cum effectu curare, sub similibus privationis, & rebellionis, ac criminis laesa majestatis poenis, si contrafecissent, eo ipso incurriendis.

C A P. IX.

Sanctionum pie, & justæ in homicidas, & bannitos editiorum accurata declaratio, & confirmatio.

Idem.

Plae memoria Pius Papa IV. praedecessor noster Pii II. Pauli, Sixti, Julii, Leonis, & Clementis praedecessorum litteras in bannitos, scarios, & homicidas latas, cum statutorum, ordinationum, extensionum, ampliationum, revocationum, cassationum, irritationum, annulationum, decretorum, confiscationum, incorporationum, applicationum, voluntatum, hortationum, requisitionum, & mandatorum, ac omnibus, & singulis aliis in eis respective contentis clausulis auctoritate Apostoli, per suas litteras approbavit, & innovavit, ac perpetua roboris firmitate subsistere, & per singulos, quos litera ipsa concernebant, & concernerent in futurum, sub excommunicationis, anathematis, maledictionis, infamiae, suspensionis, diffidationis, criminis laesa majestatis, seditionis, rebellionis, confiscationis, depositionis, privationis, inhabilitatis, & interdicti, ac aliis censuris, & poenis Ecclesiasticis, & temporalibus, ac corporis afflictivis in eisdem litteris contentis, quas contravenientes eo ipso incurrent, perpetuo inviolabiliter observari, illisque etiam ad homicidas, scarios, exitios, criminosos, rebelles, aliosque infames propter homicidia, & alia nefanda per eos perpetrata, execusus, crimina, & delicta, etiam ad hoc, ut ipsi in civitatibus, terris, castris, vel locis eorum, seu in quibus tunc morabantur, banniti, & condemnati, etiam habita pace ab hereditibus, filiis, seu consanguineis occisorum, aut partium lazarum, non solum a locis circumvicinis usque ad quinquaginta milliaria, sed etiam ab omnibus, & singulis civitaribus, terris, castris, & locis etiam regni, & partium prædictarum nobis, & dictæ Rom. Eccl. mediate, vel immediate quomodolibet subjectis, banniti, & exules essent, & esse conseruent, nec in illis, seu eorum aliquo, etiam prætextu cuiusvis licentia,

salvi conductus, remissionis, reductionis, revocationis, vel alterius gratiæ, per eos desuper quomodolibet pro tempore obtenta moram trahere possent. Et si in eis residerent, vel reperti essent, capi, & detineri, & incarcerari, ac juxta criminum, & excessuum per eos perpetratorum qualitatem, & literarum Pii II. & Clementis praedecessorum hujusmodi tenorem sub poenis in eisdem literis contentis per officiales civitatis, terræ, castræ, vel loci, in qua, vel quo deprehensi forent, debitis poenis plecti, seu inde educi, & ad forum seu officiales, ad quos criminum, seu excessuum eorundem punitione de jure, vel confuetudine pertineret, remitti deberent, extendi, & ampliari debere, & in eis locum habere decrevit. Et nihilominus præmissa omnia, & singula, prout per Pium II. Paulum, Sextum, Julium, Leonem, & Clementem praedecessores præfatos statuta, ordinata, extensa, ampliata, revocata, castrata, annullata, inhibita, decreta, & declarata fuerant, etiam ad hoc, ut Duces, Barones, Marchiones, Comites, domini temporales, Vicarii, Feudatarii, Capitanei, Magnates, Principes, communites, cives, officiales, & personæ, ac alii, quos prædictæ, & præsentes litteræ concernunt, ac ipsorum singuli literas, & in eis contenta hujusmodi non observantes, & illis directæ, vel indirecctæ quomodolibet contravenientes, ac eis adhærentes, eorumque factores, & complices, singulas censuras, & poenas prædictas eo ipso absque aliqua declaratione incurriente, & incurrendo conferuentur. Ipsi Duces, Barones, Marchiones, Comites, domini temporales, Vicarii, & Feudatarii, civitatum, terrarum, castrorum, & locorum etiam regni, & partium prædictarum, sibi, & eidem Ecclesiæ immediate subiectorum aliquos suos, & dictæ Ecclesiæ hostes & inimicos, aut subditos, exiles, bannitos, & facinorosos, cuiuscunque status, vel conditionis essent, publice, vel occulte, ullo unquam tempore recipere, vel acceptare, nullatenus præsumerent. Et si aliquos ad eorum dominia & territoria configere contigeret, illos ex eorum dominis, vel territoriis hujusmodi expellere, seu ad simplicem iussionem vel requisitionem suam, & successorum suorum, quo vellet, & successores ipsi vellent, tute conduci facere, ac quod præmissa ab eis subditis inviolabiliter observentur: omni excusatione cessante cum effectu curare, sub similibus privationis, & rebellionis, ac criminis laesa majestatis poenis, si contrafecissent, eo ipso incurriendis.

Necnon ut homicidae, factores, & complices præfati facilius capi, & puniri possent, quod communitates civitatum, & universitates terrarum, castrorum, & locorum, in quibus seu quorum territorio, districtu, & ditione dictæ homicidia perpetrarentur, sub paribus interdicti Ecclesiastici, & duorum milium per communates, ac mille ducatorum per universitates, necnon civitatum, terrarum, & locorum eorumdem Domicelli, Barones, Vicarii, & alii in temporalibus dominii sub majoris excommunicationis latæ sententiæ, & quinque milium ducatorum auri præstatæ Cameræ irremissibiliter applicandorum eo ipso, absque alia declaratione incurredis poenis eodem homicidae, complices, & factores statim capere, ac omnem exstissimam diligentiam, de qua per publica documenta fidem etiam facere tenerentur, capi facere, & si eos capere non possent, statim commissum homicidium universitatibus, seu incolis, & habitatoribus opidorum, & locorum circumvicinorum, ad quæ declinabunt seu declinare poterunt, notificari. Communates vero, & domini in temporalibus prædicti, ad quorum ditiones tales declinabunt, cum primum id ad eorum notitiam devenerit, eos apprehendere, seu apprehendi facere: quod si non potuerint, similiter id universitatibus, seu incolis, & habitatoribus vicinorum locorum, ad quæ declinabunt, aut verisimiliter declinare poterunt, infinitare, & captos ad eorum Judices ordinarios traducere, & tradere sub similibus poenis tenerentur, & deberent, de novo statuit, ordinavit, inhi-

inhibuit, & declaravit. Et similiter quibusvis dictæ sedis Legatis, etiam de latere, ac nunciis, & provinciarum Rektoribus, necnon suis, & dictæ Rom. Eccl. Vicariis in temporalibus pro tempore existentibus, & præfatis communatibus omnem super absolutionis homicidiorum hujusmodi per eum, & prædecessores suos, ac sedem eandem sub quavis forma & verborum expressione concessam, approbatam, & innovatam auctoritatem, & facultatem revocavit, cassavit, irritavit, & annullavit. Et si quando similes absolutions per eum, & successores suos Rom. Pont. & sedem præfatum concedi contingeret, illas per Iudices & officiales, ad quos pertineret, nisi tria litteræ Apostolicæ sub intervallo unius mensis pro singulis literis hujusmodi cum expressa derogatione præsentium desuper emanarent, nullatenus admitti, vel observari voluit, prout in singulis litteris prædictis plenius continetur.

Cum autem statim, ubi nos ad summi Apostolatus apicem (divina cooperante providentia) assumpsi fuimus, ob earundem literarum non observationem, in eisdem civitatibus, terris, & locis, ac etiam in alma urbe nostra varias dissensiones, discordias, & odia vigere, latrocinia, & homicidia, aliaque nefandissima crimina perpetrari, ac præfatos Pium II. Paulum, Sextum, Julium, Leonem, Clementem, ac Pium IV. praedecessores profelici, ac tranquillo statu, & commodo personarum tam dictæ urbis, quam aliarum civitatum, terrarum, & locorum prædictorum præmissa statuisse, ordinasse, & peregisse persperimerus: idecirco nos quoque eadem ratione, quietis videlicet, ac pacis motu, habita super his cum venerabilibus fratribus nostris ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus deliberatione matura, ac de illorum unanimi consilio, & assensu singulas Pii II., & Pauli, ac Sixti, necnon Julii & Leonis, & Clementis & Pii. IV. prædecessorum litteras hujusmodi cum statutorum, ordinationum, extensionum, ampliationum, revocationum, cassationum, irritationum, annulationum, decretorum, confiscationum, incorporationum, applicationum, voluntatum, hortationum, requisitionum, & mandatorum, omnibusque & singulis aliis in eis respective contentis clausulis, Apostolica auctoritate prædicta, tenore præsentium, approbamus, confirmamus, & innovamus, illisque perpetuum & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac ab omnibus, & singulis, quos illæ concernunt, penitus, ac sub prædictis per contrafacientes irremissibiliter incurredis poenis, observari volumus atque decernimus, easdemque litteras ad hoc, ut si homicidae, scarii, banniti in civitatibus, terris, castris, & locis prædictis cuiquam damna aliqua intulerint, ipsique damnis taliter illatis, a civitatum communatibus, ac terrarum, castrorum, & locorum hujusmodi universitatibus, capti & deprehensi non fuerint, sed taliter delinquentes impune evaserint, communates ac universitates hujusmodi (præter hoc, quod ad damnorum quorumcumque sic illatorum parti laetiæ, damage hujusmodi patienti eorumque hereditibus plenarium restituendum, & satisfactionem omnino teneantur) ad tantundem, quantum damna illata hujusmodi existimata fuerint, Cameræ Apostolicæ realiter, & cum affectu persolvendum, omnino sint adscripti, auctoritate & tenore prædictis extenuimus, & ampliamus. Mandantes eisdem communatibus & universitatibus, quatenus ipsæ in virtute sanctæ obedientiæ, & sub majoris excommunicationis ac aliis nobis & pro tempore existenti Romano Pontifici bene visis poenis, eosdem scarios & bannitos, in eorum civitatibus, terris, castris, & locis commorantes, seu per eas, & ea transentes, capere, ad populum convocabendum, & coadjuvandum campanas pulicare, eosque sic captos ad carcerares conducere, aut Curiæ temporali confignare, omnino teneantur. Rom. 3. Non. Jul. 1566.

C A P. X.

In scarios, bannitos, larones, & homicidas equissima constitutio, priorum Pontificum decreta confirmatio.

Sextus V.

Hoc nostri Pontificatus initio, inter multa Reipublicæ damna, & incommoda, quæ menti nostra obversabantur, nobis longe fuit gravissimum, quod populus S. R. E. editioni temporali subjectos, non modo ad rerum, substantiarumque suarum perturbationem, & jacturam, sed etiam vitæ periculum redactos invenerimus, ut exilibus, bannitis, castigatisque id genus facinorosis hominibus, ita undique ingruenteribus, & gravantibus, vix quisquam ab hac hominum pestis tutus alicubi consistere posse videatur. Quare cum ad hæc sananda mala, ex officii nostri debito, & præcipua erga nos nos ac ejusdem Roman. Eccles. subditos charitate aspidice extulenter, nihil non agere, & attentare decrevimus, quo populus optata quies, salus, securitas & tranquillitas per nos restitutur. Quod ita demum, Deo auxiliante, speramus nos esse consecuturos, si ante provideatur, ne ullum domi forisque, intra extrave fines nostros, criminis hominibus hujusmodi pateat diffugium aut receptaculum, sed omnino legum & magistratum severitatem, justitiaeq; gladium subire, ac debitas poenas luere cogantur.

Itaque de fratribus nostrorum consilio, omnes & singulas constitutiones a fel record. Pio II. Pauli etiam II. Sixti IV. Julio similiter II. Leone X. Clemente VII. Julio III. Pio etiam IV. Pio V. Gregor. XIII. & quibusvis aliis Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, suo cujusque tempore, in detectabilem prædictorum & aliorum infrascriptorum hominum genus, pro temporis & criminum ratione editas, cum omnibus, & singulis eis contentis, quod ea, quæ præsentibus non contrariantur, & excepta excommunicationis sententia, per easdem constitutiones in illos contravenientes promulgata, quam ne animarum perniciem potius quam salutem adferat, consulo tollendam, & submovendam duimus, ex certa scientia nostra approbantes, & innovantes, illarumque omnium tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, pro expressis, & insertis haberi volentes. Romæ primo Anno Pontificatus Sixti V.

TITULUS IX.

DE FALSIS, ET FALSUM EXPONENTIBUS.

C A P. I.

Personæ qualitatens, & conditionem mentientes, ut aliqui facilius consequantur, rei hoc oblique tramite affecte fructus careant.

Innocentius VIII.

Cum, sicut non sine displicencia accepimus, nonnulli conscientiæ suæ prodigi, & avaritiae morbo labores rantes, ut literas Apostolicas gratis expediant, & officiales debita corum portione defraudent, in eisdem litteris, se nonnunquam venerabilium fratrum nostrorum sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, aut dilectorum filiorum abbreviatorum de majori præsidentia, seu literarum prædictarum scriptorum, necnon aliarum personarum quarumunque, ex quarum qualitatibus, & privilegiis five antiqua consuetudine literas ipsas gratis expedire solent, nepotes, & quandoque germanos, interdum vero familiares continuos commensales fuisse, & esse affirmare, & ut tales in dictis litteris se inscribere facere afferisse non vereantur, cum revera tales non fuerint, in animarum suarum periculum, ac officiorum Roman. curiæ non modicum prejudicium, & gravamen. Nos fratribus, & deceptionibus hujusmodi, prout nostro incumbit officio, de remedio opportuno providere volentes motu proprio & ex certa scientia, omnes, & singulos cuiuscunq; status, gradus, & conditionis fuerint, & quoque nomine nuncupentur, qui se Cardinalium, aut assidentem seu scrip-

scriptorum eorundem, aut aliarum personarum quarumcunque, ex quarum qualitatibus, & privilegiis, sive antiqua consuetudine literas ipsas gratis expediri solent, nepotes, seu germanos, aut familiares continuos commensales in eisdem literis nominaverint, cum revera tales non fuerint: excommunicationis sententia, a qua nisi per Rom. Pontif. pro tempore existentem mortis articulo excepto, ac satisfactione prævia absolvvi non possint, auctor. Apostol. per præsentes in nodamus. Et nihilominus concessiones, & gratias in eisdem literis contentas quascunque, ipsaque literas haec tenus expeditas, & expediendas viribus omnino carere, eisque, & eorum singulorum non potuisse, nec in futurum posse motu, auctoritate, & scientia similibus decernimus, & declaratio nostra hujusmodi in Cancellaria Apostolica publicetur, & in illius libro describatur, & perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observentur. 18. Aug. 1486.

C A P. I.

Qui personis interpositis beneficiorum provisionem venantur, aut seipso in canonico examine offerunt, quo alterius ignorante, & imperitiæ fucum probeant, falsumque tueantur, excommunicantur.

Paulus IV.

Inter cæteras curas, quibus ex Apostolatus officio assidue urgemur, & premur, ea continue animo nostro fixa fuit, ut beneficia Ecclesiastica, præsertim curam animarum habentia, personis conferantur idoneis, quæ vellent, & possent apud ea personaliter residere, scirrentque eis laudabiliter desertere. Et ad hoc dilectos filios nostros Bernardinum S. Matthæi Tranen. & Scipionem S. Potentiæ de Pis, ac Joannem S. Joannis apud portam Latinam titulorum, Reumanum, nuncupatos presbyteros Cardinales, qui usa cum venerabili Fratre, Francisco Episcopo Gebenen. Datario nostro distributioni, & provisioni beneficiorum hujusmodi præfert, jam dudum deputavimus. Verum cum audiamus eosdem Cardinales, & Datarium, licet in his eam, quam possunt, majorem semper adhibuerint, & in dies adhibeant diligentiam, personas, quibus beneficia ipsa conferenda sunt, super literatura examinando, de eorum vita, & moribus, ac beneficiis per eos obtentis, aliisque ad præmissa facientibus accurate inquirendo diversimode tam circunveniri, & falli, ac diversas ei fraudes in præmissis fieri, aliquibus se alios esse simulantes, & tanquam tales se in examine supponentibus & Romanæ Curæ officiales debita eorum portione defraudent, in eisdem literis nonnunquam venerabilium fratrum nostrorum Sacrae Rom. Ecclesie Vicecancellarii, & aliorum Cardinalium, aut dicatorum filiorum Abbreviatorum de minori præsidentia, seu literarum prædictarum scriptorum, necnon aliarum personarum quarumcunque, ex quarum qualitatibus, & privilegiis sive antiqua consuetudine literas ipsas gratis expedire solent, nepotes, & quandoque germanos, interdum vero familiares continuos commensales fuisse, & esse affirmare, & ut tales in dictis literis se inscribi facere, & fecisse non vereantur, cum revera tales non fuerint, in animarum suarum periculum, & officiorum ejusdem Roman. Curæ non modicum præjudicium, & gravamen. Nos igitur fraudibus, & deceptionibus hujusmodi, prout nostro incumbit officio, de remedio opportuno providere volentes, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestatis plenitude, omnes, & singulos cujuscunque status, gradus, vel conditionis fuerint, & quoque nomine nuncupentur, qui se Vicecancellarii, aut aliorum Cardinalium, vel Abbreviatorum, seu scriptorum eorundem, aut aliarum personarum quarumcunque, ex quarum qualitatibus, & privilegiis, sive ex antiqua consuetudine hujusmodi literas ipsas in toto, vel in parte gratis expedire solent, nepotes, frates

Surreptitiae sunt litera per falsam rei narrationem extortæ & impetratae.

Leo Decimus.

Inhæendo & vestigiis prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum, sicut non absque gravi displicentia accepimus, nonnulli anima suæ prodigi, & avaritiae morte laborantes, ut literas Apostolicas gratis expediant, & Romanæ Curæ officiales debita eorum portione defraudent, in eisdem literis nonnunquam venerabilium fratrum nostrorum Sacrae Rom. Ecclesie Vicecancellarii, & aliorum Cardinalium, aut dicatorum filiorum Abbreviatorum de minori præsidentia, seu literarum prædictarum scriptorum, necnon aliarum personarum quarumcunque, ex quarum qualitatibus, & privilegiis sive antiqua consuetudine literas ipsas gratis expedire solent, nepotes, & quandoque germanos, interdum vero familiares continuos commensales fuisse, & esse affirmare, & ut tales in dictis literis se inscribi facere, & fecisse non vereantur, cum revera tales non fuerint, in animarum suarum periculum, & officiorum ejusdem Roman. Curæ non modicum præjudicium, & gravamen. Nos igitur fraudibus, & deceptionibus hujusmodi, prout nostro incumbit officio, de remedio opportuno providere volentes, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestatis plenitude, omnes, & singulos cujuscunque status, gradus, vel conditionis fuerint, & quoque nomine nuncupentur, qui se Vicecancellarii, aut aliorum Cardinalium, vel Abbreviatorum, seu scriptorum eorundem, aut aliarum personarum quarumcunque, ex quarum qualitatibus, & privilegiis, sive ex antiqua consuetudine hujusmodi literas ipsas in toto, vel in parte gratis expedire solent, nepotes, frates

a Convenit hæc constitutio cum ea, quam Innocentius edidit in hanc rem sup. cap. i. eod.

frates, aut familiares continuos commensales in eisdem literis, etiam motu proprio concessis nominaverint, si revera tales nepotes, aut frates, familiares continui commensales non fuerint, necnon officiales præmissa fieri procurantes, seu permittentes, excommunicationis sententia, a qua non nisi per Romanum Pontificem pro tempore existentem (articulo mortis excepto, ac debita satisfactione prævia) absolvvi possint auctoritate Apostolica per præsentes in nodamus. Et nihilominus concessiones, & gratias in eisdem literis contentas quascunque, ipsaque literas haec tenus expeditas, & expediendas viribus omnino carere, eisque, & eorum singulorum ordinum regularium, per eos in titulum, vel commendam, aut alios quomodolibet obtentorum, & inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda poenam eo ipso absque alia desuper facienda declaratione incurvant, ita ut constito solum summarie & extra judicialiter, quod ipsi contra tenorem præsentium aliquid fecerint, per curia causarum Camera Apostol. generalem auditorem, sive viceauditorem, vel ejus locumtenentem pro talibus, & ut tales publicari possint: & nihilominus sic, ut præfertur, obtentæ provisiones, & commendæ, aliæ dispensationes nullæ sint, irritæ, & inane, nullumque alicui jus in ipsis beneficiis, vel ad illa tribuant, nec aliquis earum vigore fructus suos faciat, sed ad eorum restitutionem teneantur, possintque beneficia tam sic impremita, quam per eos ante obtenta, tanquam modo præmisso vacantia a nobis, & Rom. Pontif. pro tempore existente duntaxat libere impetrari. Volumusque statutum, ordinationem, & decretum nostra hujusmodi, etiam quoad monasteria monialium, & alia beneficia per moniales, aut alias mulieres obtineri solita locum habere.

C A P. III.

Surreptitiae sunt litera per falsam rei narrationem extortæ & impetratae.

trantur, sed illas tanquam venales, aut alias in dispositione mortalium constitutas, diversis modis & mediis ambiere & assequi, seu potius usurpare præsumunt.

Nam ut Romanæ, & cuiuslibet alterius, tam ante, quam post Domini Dei & Redemptoris nostri Jesu Christi in terris adventum, bene instituta reipublicæ, de ambitu, & contra ambitus reos sanctissime promulgatas, & inviolabiliter obseratas leges, ad præsens omittamus, nonne hujusmodi detestabile ambitus scelus, etiam jure divino gravissime punitur, cum Absalon, qui regnum genitoris sui adhuc viventis ambiebat, ex mulo, cui infederat, elevatus, capillis capitis sui querucl suspensus remansit, & a Joab tribus lanceis in corde transfixus fuit? nonne illud factorum Conciliorum a sancta Dei Ecclesia receptorum & approbatorum auctoritas diversimode detestatur & punit, cum quemcumque Presbyterum, aut diaconum, seu clericum, qui Papa incolumi, & eo inconsulto subscriptionem pro Romano Pontificatu commendare, aut pictatia promittere, seu sacramentum præbere tentaverit, aut aliquod suffragium polliceri, vel de hac causa, privatis conventiculis factis aliquid deliberate, & decernere præsumperit, loci sui dignitate & communione privandum, anathematique poena plectendam censeat, & propter occultas fraudes, & coniurationum hujusmodi secretas infidias, si quis harum actionum particeps, consilio eorum, qui de Pontificali agunt ambitu, ad notitiam Ecclesie deferat, & rationali probatione convincat, eum non solum ab omnibus purgatum remanere, verum etiam remuneratione non indigna sublevari velit & statuat, & exinde, non modo factorum canonum, sed etiam secularium legum interpres peritissimi, ambientes Papatum, aut super eo, Papa vivente, & inconsulto, tractantes, seu conventicula facientes, crimen læsa maiestatis in primo capite, & Simoniacæ hæreseos incurre decreverint, non sine clara & aperta ratione, cum omnis tractatus de loco, dignitate, & bonis alicuius viventis, eo non consentiente, ab utroque jure prohibetur, & reprobetur: præfertim cum inde præstetur votum captandæ mortis, quod sacri canones & veneranda leges passim abhorrent & detestantur. Accedit, quod cum inter Pontificem & Ecclesiam contrahatur spirituale conjugium, quod fortius est carnali, gravissima poena ex utriusque juris censura imponuntur iis, qui constanti matrimonio, de alio conuge tractare præsumunt. Quare cum peccatis ingentibus, plures in dies beati Petri sedem, nobis viventibus & inconsultis, ambire, & conventicula superinde facere dignoscantur, & ad hoc suffragia S. R. E. Cardinalium obtinere, & quodammodo subbarare procurent & satagant.

SIXTUS V. ex bullæ cœna Domini.

Excommunicamus & anathematizamus omnes falsarios literarum Apostolicarum, & in forma Brevis, ac supplicationum gratiam vel justitiam continentium, per Romanum Pontificem, vel sanctæ Romana Ecclesie vicecancellarium, seu gerentes vices eorum, aut de mandato ejusdem Romani Pontificis signatorum, aut sub nomine ejusdem Romani Pontificis, seu vicecancellarii aut gerentium vices prædictorum signantes supplications Innocent. Papæ III. quæ incipit: ad falsariorum, cum omnibus poenis in ea contentis, ad falsificantes seu mutantes supplications, per nos seu de mandato nostro signatas & dataas, sine nostra aut Datarii nostri licentia.

TITULUS X.
DE AMBITU.

C A P. I.

Quo altiora, & sanctiora sunt honorum fastigia, eo mitius & modestius bovinæ ambire decet. Pontificatus itaque electionem ante sedem vacante procurans, & suffragia venatus, excommunicatur, & ab omnibus dignitatibus abdicatur.

Paulus IV.

Cum secundum Apostolum, nemo debeat sibi honorem assumere, sed qui tanquam Aaron vocatur a Deo, facile ab omnibus judicari potest, quam graviter excedant, erint, & peccent, qui tam inferiores, quam superiores dignitates Ecclesiasticas, & ipsam denique beati Petri sedem ac Apostolica dignitatis culmen & apicem, a Deo Optimo Maximo, a quo omnia bona procedunt, nulla prorsus humana ope, nee cujusvis auxilio, consilio & vel favore interveniente, provenire non arbitratur, sed illas tanquam venales, aut alias in dispositione mortalium constitutas, diversis modis & mediis ambiere & assequi, seu potius usurpare præsumunt.

ibet latas & promulgatas, approbamus & innovamus, ac perpetuo observari, & in viridi observantia, si forsitan ea non fint, reponi & esse debere. Necnon quoscunque in praemissis, tam nostro, quam successorum nostrorum praedictorum tempore, publice vel occulte, aut alias quomodolibet delinquentes, cuiuscunque status, gradus, ordinis, conditionis, & praeminentia existant, etiam si Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, aut alia majori Ecclesiastica dignitate, seu Cardinalatus honore, vel Mundana, etiam Ducali, Regali, Reginali, aut Imperiali auctoritate, seu excellentia praefulgeant, & eorum quemlibet, sententias, censuras, & poenas praedictas incurrire volumus atque decernimus. Et nihilominus considerantes dignum esse, ut quos Dei timor a malo non revocat, Ecclesiastica saltem coereat severitas disciplinae, de similibus consilio, & assensu, ac auctoritate, & plenitudine potestatis volumus, & declarando statutum, ordinamus & decernimus, quod sententias, censuris, & poenis praedictis, in suo labore & efficacia remanentibus, ac effectum suum fortentibus, omnes & singuli, tam clerici, quam utriusque sexus laici, qui per se vel alios, nobis viventibus & inconsultis, verbis vel scriptis, aut nunciis, cum aliquo de futuro Pontifice eligendo, haec tenus trahant, vel tentarunt, seu in posterum Romano Pontifice vivente & inconsulto, trahabunt, vel tentabunt, etiam si, ut praefertur, qualificati, & dignitate, honore, & auctoritate, & excellentia praedictis praediti existant, sint ipso jure & facto, absque alia desuper ferenda sententia, excommunicatione majori, & maledictione aeterna damnati, & ab excommunicatione & maledictione hujusmodi per alium, quam per nos, & Romanum Pontificem pro tempore existentem, praeterquam in mortis articulo absolvi non possint, incurritaque, & incurrant respective crimen Simoniace heretico, & laicæ majestatis in primo capite, ac privationem omnis, etiam Episcopalis, Archiepiscopalis, & Patriarchalis, ac cuiusvis alterius majoris, vel minoris dignitatis, ac Cardinalatus honoris, necnon Ducalis, Reginalis, Reginale, Imperialis auctoritatis & excellentiae, ac omnium & singularium Ecclesiarum cathedralium, etiam Metropolitanum, & Patriarchalium, Monasteriorum quoque ac Prioratum, aliorumque beneficiorum & officiorum Ecclesiasticorum, cum cura & sine cura, secularium, careantque voce activa & passiva, ac effecti sint, & efficiantur respective per perpetuo inhabiles & incapaces omnium dignitatum, honorum, bonorum, jurium, & legitimorum actuum, perpetuaque infamia ubique gentium sint notati & notentur respective, nec infamia hujusmodi ab eis aboliri, neque ipsiullo unquam tempore ad vocem, dignitates, honores, bona, jura, & actus hujusmodi, nisi ex speciali verbo, & mandato nostro, seu Romani Pontificis pro tempore existentes, nostra, seu illius manu propria subscripto, ac specifica, & individua reatus & culpa sua qualitate expressa, restituiri possint. Quodque similes sententias, censuras & poenas respective incurrent & incurrant ipso jure & facto, ac sine aliquo sententia prolatione, omnes & singuli, etiam ut praemititur, qualificati, & dignitatibus hujusmodi praediti, cuiusvis sexus & ordinis existant, qui per le vel alium, seu alios, a die nostra ad summi Apostolatus apicem assumptionis, usque in hanc diem, in praemissis, aut eorum aliquo, quodvis auxilium, consilium vel favorem, seu operam verbis vel scriptis, aut re vel facto, seu promissione, pollicitatione, fusione, vel his omnibus insimul, aut quovis alio modo, directe vel indirecte, vel incidentaliter praefliterunt, seu in futurum, quovis, etiam successorum nostrorum Romanorum Pontificum tempore praefabunt, aut in praemissis mediatores, proxenetæ, nuncii, mandatarii, procuratores, seu trapezitæ fuerunt, vel in posterum, ut praefertur, erunt, seu alias in praemissis, quovis modo se intromiserunt, vel habent, si haec tenus ad unguem observata fuerint, vel a nobis per praefentes emanarent. Insuper quoque, ut earum usum imansuerunt, seu in posterum, etiam tempore successo-

C A P. II.

Judicis electioni, non opes aut favores, sed virtutum ornamenta suffragari debent, nec ad officia admittantur, qui ambitus rei sunt, & precio mercantur, quod dignitate praestare nequeunt.

Pius V.

Etsi Rom. Pontificis continua, indefessaque meditatio circa subditorum suorum comodum & utilitatem continet implicatur, ac quæ iis, quos ut filios tenere dilit, ebeſe posse credit, de medio tollit: negotiorum tamen multitudine pressa, singula in dies singulos considerans illorum executionem etiam dietim disponit, ut & negotia ipsa salubrissima dirigantur, ac ipsi subditi paulatim sui in eos amoris cognoscant indicia. Sane licet alias, ne ordo iustitiae perverteretur, & ex certis aliis inibi expressis causis, per civiles constitutiones salubriter fuerit statutum, ut Judices, & alii iustitiae administratores sine quoquo suffragio fieri debeat, gravissimis etiam injunctis poenis, qui praemissam constitutionem transgredi ausi quoquomodo fuissept: acceptimus tamen nuper, non sine animi nostri disiplentia, non nullos pro consequendis officiis & dignitatibus, jurisdictionis exercitum habentibus, pecunias & alias res solvere & promittere aliquibus Curialibus, quorum intercessionibus & favoribus talia officia & dignitates obtinent. Licetque nos pro nostri pastoralis offici debito, praemissa conniventibus oculis pertransire nequeentes, omnem adhibuerimus diligentiam, ut tam ambitiosi hujusmodi, quam pecuniarum hujusmodi receptores & stipulatores, tam publice, quam secrete reperientur, nihilominus exinde nihil certi expiscari haec tenus potuimus.

Cupientes igitur praemissis modum aliquem imponere, ac eos, quos civilium poenarum timor a similibus non coeret, per canonicas sanctiones, auctoritate Apostolica, omnino deterre, & avaritiam hujusmodi genus, juri & iustitiam hujusmodi tam obnoxium de medio tollere, constitutionem civilis, ac poenarum per illas statutarum tenorem & formam, praefentibus pro expressis habentes, motu simili, &c. & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, omnes & singulas leges, constitutiones, statuta, & decreta, contra delinquentes hujusmodi, tam a jure civili, quam a sacris canonibus facta, ac in illis contenta, punitiones, & poenas quoscunque in tales inficias, harum serie innovamus, easque idem robur, eandemque vim obtinere volumus atque statutum, quod, & quam habuissent & habent, si haec tenus ad unguem observata fuerint, vel a nobis per praefentes emanarent. Insuper quoque, ut earum usum poena-

Idem.

Cum nuper, ne ordo iustitiae perverteretur, & ex certis aliis causis animum nostrum moventibus fuerint confirmatae omnes & singula leges, constitutiones, statuta, & decreta contra ambientes officia jurisdictionis administrationem habentia, eaque pretio, seu promissionibus acquirentes, tam a jure civili, quam a sacris canonibus facta, ac in illis contentas punitiones, & poenas quoscunque in tales inficias innovaverimus, eaque idem robur, eandemque vim obtinere voluerimus, atque statuerimus, quod & quam habuissent, & haberent, si haec tenus ad unguem observata fuerint, vel a nobis emanarent: insuperque, ut earum usum poenarum multiplicatione stabilior efficieretur, ipsum contravenientem eo ipso confiscationis omnium bonorum, degradationis, & ammissionis tam privilegii doctoratus, quam quorundamque per eum obtentorum officiorum tam secularium, quam Ecclesiasticorum, ac deum ultimi supplicii poenas irremissibiliter incurrire volumus. Ceterum ut fraudibus, qua circa praemissa exori possent, facilius occurratur, pati modo statutum, quod ubicunque, & quadocunque compertum fuerit per interpositam personam alias pecunias, seu alias res traditas, seu promissas tuisse alieni Curiali familiari, vel cuicunque alteri personæ, pro officiis, & dignitatibus jurisdictionis administrationem habentibus, is, qui officium hujusmodi obtinuerit, se a praemissa, attenta interpositione personæ hujusmodi nullatenus excusare queat, quinimo nulla admissa ignorantia excusatione ipso jure praesumatur solutionem, & promissionem hujusmodi de eorum, qui officia, & dignitates similia obtinuerunt, consensu, & mandato penitus esse facta, iisdemque propterea poenis subiacere omnino intelligatur. Postremo ne ii, qui in præteritum talia officia, seu dignitates solutionibus, seu promissionibus mediantibus impetraverint, credant se per presentes absolutos esse; eisdem motu, scientia, & potestatis plenitudine perpetuo declaramus eos poenas in tales a jure communi inficias incurrisse, & contra eos ad poenarum hujusmodi prosecutionem procedi posse. Eos vero, qui similibus mediis aliqua officia, & dignitates similiiter jurisdictionis administrationem habentia obtinent, si in futurum quipiam unquam vigore praecedentium promotionum in asecutione officii hujusmodi factarum solverint, ipso jure & facto poenas in hac nostra constitutione contentas incurrire, praesentesque nostras, tam eos, qui in futurum officia similia, & dignitates solutionibus, & promissionibus praecedentibus obtinebunt, quam eos, qui jam obtinuerunt, si in futurum aliquid manutentionis in eis, aut alia causa solverint, ligare volumus. Decernentes contra praemissa quodvis pactum, etiam juramento vallatum, ac instrumenta, & alias forsitan desuper editas scripturas minime in causa esse posse, quo minus solvere habentes, si pro praemissa solverint, poenas praesentibus contentas incurrisse. Nos enim pacta, conventiones, promissiones, & scripta, ac alia quoscunque quomodolibet, ut praefertur, inita exinde cassamus, irritamus, & annullamus, eosque a juramentis, & aliis nebulis praedictis absolvimus, necnon praesentes, & desuper forsitan conficiendas literas perpetuis futuris temporibus dare, ac omnes & singulos a data praesentium irremissibiliter ligare volumus, illasque nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, aut sub quibusvis revocationibus, & derogationibus comprehendendi nullatenus posse, siveque per quoscunque Judices, &c. & causarum palati Apostolici auditores, ac S. R. E. Cardin. sublata &c. judicari debere, irritum quoque &c. decernimus.

C A P. III.

Pœna jure civili in ambitus reos sanctæ confirmantur & extenduntur ad recipientes pecunias, & mediatores.

Tom. II.

Gregorius XI.

Solicite debet vitari, quod noxiū esse dignoscitur, & ex cupiditatibz aviditate, etiam in honoris Apost. sedis depressionem ortum habere videtur. Sane nuper ad nostrum pervenit auditum, quod nonnulli in honesta lucra querentes, dum per sedem prædictam de personis aliquorū apud sedem constitutis eandem Patriarchalibus, Metropolitanis, & aliis cathedralibus Ecclesiis, sive monasteriis vacantibus providetur, vel personæ ipsæ ad hujusmodi per dictam sedem de aliis Ecclesiis transferuntur, aut alias ipsorum gubernationi committuntur, hujusmodi provisiones, translationes, commendas, five commissiones, prædictis personis sic apud sedem prædictam constitutis, ut aliquod munus ab ipsis recipient, denunciare festinant. Nos igitur in praemissis (prout ex debito tenemur pastoralis officii) providete volentes, universis, & singulis personis Ecclesiasticis cuicunque sexus